

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Selskabet Mødre- og Børnehjælpen i Helsingør

1941 -1991

Forord . . .

I forbindelse med Selskabet Mødre- Børnehjælpens jubilæum d.24.2. 1991 har bestyrelsen besluttet, at man skulle skrive Selskabets historie i de forløbne 50 år.

De fleste af Selskabets medlemmer ved, at den nuværende formue stammer fra en gave fra engang i 1940erne, at den tidligere borgmester "Kong Peder" også havde en finger med i spillet, og at Selskabet har haft noget at gøre med børneinstitutioner og fødehjemmet Antoniehus.

Når der er gået omkring 50 år, er det imidlertid de færreste, for hvem begivenhederne står i frisk erindring. At Selskabet Mødre- Børnehjælpen i Helsingør samtidig er et originalt påfund, der giver mulighed for at fortælle om byens politiske og sociale liv og tidens strømninger, har gjort det spændende at arbejde med og forhåbentlig også at læse om.

Som en slags supplement til nærværende skrift har Selskabet i samarbejde med Helsingør Bymuseum arrangeret en udstilling om Selskabets historie i perioden d.8.2. - 3.3. 1991. Der skal i den sammenhæng rettes en tak til medarbejdere på museet.

Jan Horn Petersen

Perioden 1940-50

Fra ide til virkelighed

Selskabet Mødre- og Børnehjælpen i Helsingør stiftes mandag d.24.2. 1941 på Helsingør rådhus.

Forud for det stiftende møde går et møde for interesserede så tidligt som d.5.12. 1940. I den mellemliggende tid har et forberedende udvalg lavet et udkast til vedtægter, og står også som indkaldere til det stiftende møde. Det er følgende tre personer: Borgmester Peder Christensen, byrådsmedlem Johanne Hansen og daværende vice-skoleinspektør Laurits Jensen.

I det stiftende møde deltager repræsentanter for bystyret, menighedsplejen, en række af byens foreninger, herunder især kvindeorganisationerne, byens førende erhvervsforetagender (Værftet, Wiibroe, Tretorn m.fl.), handelsstanden, byens præster, læger, jordemødre, skoleledere samt pressen. Den første bestyrelse kommer til at bestå af de tre indkaldere med borgmester P. Christensen som formand, samt kredslæge Boertmann og formanden for Kvindeligt arbejderforbund Augusta Jensen.

I Selskabets første vedtægter beskrives Selskabets formål:

1. at være til støtte for statens mødrehjælp ved løsning af de opgaver, der knytter sig til denne institution.
2. at hjælpe trængende mødre og børn med bispisning, beklædning og pleje i den udstrækning, som Selskabets midler tillader det i samarbejde med kommunale og folkekirkelige institutioner og foreninger med filantropiske opgaver.
3. at fremme andre filantropiske formål, som tjener mødre- og børnehjælpen i Helsingør, enten ved selv at tage sådanne opgaver op, hvor disse ikke i forvejen findes, eller at formå andre filantropiske institutioner dertil ved at støtte disse med bidrag og bistand.

I en slags beretning fra bestyrelsen d.8.8. 1942 får man et indtryk af hidtidige og kommende aktiviteter.

Datoen er ikke tilfældigt valgt, da man samme dag åbner et "daghjem for småbørn" (vuggestue) med plads til 35 børn i alderen indtil 3 år og konkluderer, at "Dermed skulle selskabets første opgave være løst". Institutionens beliggenhed er Trækbanen 16 (den gamle banegård), hvor man i første omgang lejer sig ind hos "Den kooperative Fællesorganisation i Helsingør", som ejer hele ejendommen.

*Børnegården
på Trækbanen 16.*

Ved indgåelse af lejekontrakten om vuggestuen sikrer selskabet sig forkøbsret til ejendommen. Allerede d. 10. november 1942 ansøges om at udvide med en børnehave på stedet, hvorved også spørgsmålet om overtagelse af ejendommen aktualiseres. Hensigten er, at udvikle stedet til en "Børnegård" med vuggestue, børnehave og fritidshjem. Sidstnævnte ide henlægges dog omkring dette tidspunkt. Den samlede udgift for køb og indretning af Børnegården løber op i 150.000 kr. og pengene blev lånt i sparekassen mod en kommunegaranti. I august 1943 åbnes børnehaven med plads til 80 børn.

*"Kong Peder"
som børneven
udenfor
Børnegården.*

Udover Børnegården er der fra starten af også planer om at etablere et fødehjem samt et rekreationshjem for mødre. Sidstnævnte finder sted i 1948 med institutionen Klostermosegård, udenfor selskabets regi, men med bestyrelsens aktive medvirken.

Selskabets opgaver var dog, som det også fremgår af formålsparagraffen, ikke begrænset til oprettelse af børneinstitutioner. Allerede i 1942 omtales således "oplysningsarbejde for kvinder, både gifte og ugifte". Der planlægges og afholdes efterårets løb et kursus i "Svangerskabshygiejne og Spædbørnspleje" ved læge Agnete Kaldan.

I løbet af året 1943 kommer der gang i en række yderligere aktiviteter i sammenhæng med, at der på Børnegården indrettes lægeværelse, kontorlokaler og en foredragssal i forbindelse med ombygningen. Menighedsplejens børneplejestation flyttes til Børnegården, og har lægekonsultation her en time hver onsdag. Denne aktivitet fortsætter frem til 1947, hvor den kommunale sundhedspleje oprettes.

Selskabets oplysningsvirksomhed, der foregår i Børnegårdens foredragssal, udvides betydeligt i 1943. Der undervises f.eks. i sundhedspleje og ernæringslære, men der afholdes også mere pædagogisk orienterede kurser i "Børneleg, børnebeskæftigelse og børneopdragelse indtil den skolepligtige alder". Endelig tager man også emner op i tilknytning til Mødre- og børnehjælpens opgaver.

Med hensyn til kommende opgaver peges der i 1943 på oprettelse af et børnespisehus og et "beklædningsdepot" for børn, der ikke er optaget i dagplejehjemmet. Både bospisning og Tøjreparationscentralen er kommet igang i 1944, omend i foreløbige rammer.

Børnegårdens middagskøkken udbygges i året 1945. Der er i dette år solgt 2561 spisebilletter til børn og 6479 til voksne (kvinder). Desuden har man været behjælpelig med bospisning af allierede flygtninge, Røde Kors transporter m.m. i forbindelse med befrielsen. Disse aktiviteter er i høj grad præget af krigstidsforholdene. I det hele taget er bestyrelsen klar over det voksende behov, som tiden afføder. Det siges herom i 1943, "at krigsårene og den tid, der følger efter, vil øge trangen til Mødre- og børnehjælpen i meget alvorlig grad, hvilket allerede kan mærkes". Samtidig er der grænser for den økonomiske formåen, hvilket f.eks. kommer til udtryk i forbindelse med ideen om oprettelse af et fødehjem for kvinder. Det siges herom, ligeledes i 1943: "Spørgsmålet er stillet i bero til efter krigen".

Endnu en aktivitet, som også tager form i løbet af krigstidsårene, skal omtales, nemlig Mødre- og børnehjælpens samarbejde med Statens Mødrehjælp. Denne har oprindeligt til huse på Øresundshospitalet, men i forbindelse med etablering af kontorlokaler på Børnegården flyttes konsultationen hertil. Statens konsulent træffes

et par timer 2 dage om måneden. Om denne virksomhed hedder det , at "Der ydes personlig vejledning og bistand i alle forhold, som står i forbindelse med svangerskab, fødsel og barnet, herunder i sundhedsmæssig henseende, og bistand af juridisk og social art . . .".

Som det fremgår af ovenstående er der sammenfald imellem de opgaver som den lokale og statslige mødrehjælp varetager. I realiteten bliver der dog tale om begyndelsen på et snævert samarbejde imellem de to organisationer. Selskabet Mødre- og børnehjælpen udspringer, som skildret i det foregående, af lokale initiativer, mens statens mødrehjælp hviler på et lovgivningsmæssigt grundlag.

For tidsrummet 1.4. 1942 til 31.3. 1943 foreligger en opgørelse over henvendelser til mødrehjælpens konsultation i Helsingør. Der har været ialt 309 "personlige henvendelser", og herunder 95 egentlige sagsbehandlinger fordelt på følgende opgaver: Faderskabsager (14), underholdsbidrag (6), ophold på svangrehjem, i privat hjem eller på mødrehjem (10), ophold på børnehjem/privat pleje (7), adoption i 2 tilfælde og 9 gange tilbud om samme. Social og juridisk vejledning i ialt 38 tilfælde, 2 tilfælde af svangerskabsafbrydelse.

Hertil kommer børnetøj i gave i 6 tilfælde og hjælp til køb af barnevogn i et enkelt tilfælde. Det fremgår at sidstnævnte typer af opgaver sker i samarbejde med bl.a. Røde Kors. Man må gå ud fra, at den lokale mødrehjælp efterhånden hjælper til at formidle denne type af opgaver. 83 % af de ovenfor nævnte ansøgere kommer fra Helsingør Kommune, de resterende 17 % fra Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Søborg-Gilleleje og Tikøb kommune.

I året 1944 har Statens Mødrehjælp udvidet til en ugentlig konsultation på Børnegården, og antallet af henvendelser er øget fra 5,2 (1942) til 18 per konsultation. Statens Mødrehjælp har lokaler på Børnegården fra efteråret 1945 og frem til udgangen af 1954.

Med hensyn til Selskabets økonomi er det allerede nævnt, at købet af Børnegården beroede på en kommunal garanti. Driftsmidlerne kommer fra dels statslige og kommunale tilskud, og dels brugerbetaling. I 1944 fejrer borgmester P. Christensen 25 års jubilæum, og i den anledning vedtager et enigt byråd at yde et årligt beløb på 2.500 kr. til Børnegården. Oprindeligt skulle disse penge anvendes til fripladser, men er sidenhen også brugt til bl.a. hjælp for enlige mødre i julemåneden.

Bidrag fra private og forskellige organisationer omfatter i 1943 ialt 43 tilfælde med et samlet bidrag på 1783 kr. Der gøres et stort stykke arbejde for at skaffe medlemmer og bidragsydere. En optælling fra marts måned 1944 viser, at der er 76 årlige bidragsydere og 5 personer med livsvarigt medlemsskab, hvilket koster 100 kr. Den ene

af disse 5 er borgmesteren, og desuden 2 direktører, 1 landsretssagfører og 1 arkitekt. Selvstændige erhvervsdrivende og håndværksmestre dominerer medlemslisten, som dog også tæller Fællesorganisationen og 2 kvindelige fagforeninger. I 1946 er der 11 livsvarige medlemmer og 49 ordinære. Antallet af foreninger er skrumpet noget ind, men der er kommet flere fagforeninger til.

Den mest bemærkelsesværdige hændelse i året 1944 er en privat donation til Selskabet d.18.9. fra Dr.med. K.A.Hasselbalch og hustru Antonie på 100.000 kr. med henblik på "Køb, indretning og drift af et fødehjem for Helsingør og omegn, der skal bære navnet Antoniehus". Dette første gavebrev følges op af endnu et på 50.000 kr. givet på befrielsesdagen d.5. maj 1945. Ejendommen "Svearhus på Søndre Strandvej erhverves og der påtænkes opført en ny klinikbygning med plads til 20 senge. Den gamle bygning tages i brug og har i 1946 en kapacitet på 10 senge.

Gavebrev af 5.5.1945

Kære Borgmester Peder Christensen.

På Danmarks første Frihedsdag beder vi om at måtte bidrage til "Antoniehus's" snarlige Ombygning og Udvidelse til Fødehjem med indlagte kr. 50.000. De behøver således ikke at angribe Institutionens Obligationsformue, før disse Penge er opbrugt. Med venlig Hilsen til Mødrehjælpens øvrige Bestyrelse

Deres hengivne
Antonie Hasselbalch, K.A.Hasselbalch

K. A. Hasselbalch og hustrus 2. gavebrev på 50.000 kr.

Børnegården har i 1946 plads til 205 børn og 35 medarbejdere. Fra samme år stammer en oversigt over børnenes baggrund. Ikke mindre end 61 børns forældre arbejder på gummifabrikken Tretorn, 70 er børn af forældre med såkaldt "Privat arbejde" (husarbejde). 11 virksomheder repræsenterer hver for sig mellem 1 og 5 børn. 49 mødre er enlige, 3 fædre ligeså, 5 mødre er syge, 3 børns fædre studerer, 4 børns fædre er indkaldte og 1 barns far invalid. Man må formode, at det er en del af sidstnævntes børn, der får tildelt hel eller halv friplads, men der foreligger ingen særlig opgørelse over disse.

I tiden umiddelbart efter krigen intensiveres samarbejdet med Statens Mødrehjælp, som opretter en selvstændig filial i Helsingør og udvider åbningstiden til tre gange to timer ugentlig. Endvidere får den lokale filialleder, Ulla Bastfeldt, sæde i Selskabets bestyrelse. I 1945 var der ialt 750 personlige henvendelser, heraf 202 "besøgende" hvoraf de 182 havde bopæl i Helsingør Kommune. Der er, som det siges et sted, "et meget intimt, dagligt samarbejde mellem statsinstitutionen og det lokale selskab, som er af afgørende

betydning for mødrehjælpens virksomhed". Den lokale husmoder afløsning henlægges (som en beskæftigelsesforanstaltning) under Statens Mødrehjælp og det overvejes at ansætte en husholdningslærerinde som hjemmekonsulent. Statens mødrehjælp betaler årlig husleje på 1.200 kr., men der er også eksempler på, at pengene går den anden vej, f.eks. 1.000 kr. til spædbørnsudstyr i 1946. Samme år aflægges Vera Skalts og to andre bestyrelsesmedlemmer fra Mødrehjælpen i Københavns og Frederiksborg Amt besøg i Helsingør for at samtale med borgmesteren om det påtænkte rekreationshjem og for at besigtige den lokale institution.

Selskabets driftsøkonomi er i tiden efter krigen stadigvæk anstrengt. Af regnskabsåret 1946-47 fremgår det, at Dag hjemmet har haft et driftsunderskud på 22.774 kr., ud af et totalbudget på ca. 219.000 kr. På daværende tidspunkt skal staten lovpligtigt dække 40 %, kommunen 30 % af udgifterne. I året 1945 har kommunen imidlertid dækket 55 % af udgifterne, og i 1946 får Dag hjemmet det ovennævnte underskud efterbevilliget.

Forældrebetalingen har i perioden været uforandret, og det er tilsyneladende først i 1948, at man tyer til at sætte denne op. Det afføder en protest fra 41 kvindelige arbejdere på "Tretorn". Selskabet henviser til manglende finansieringsmuligheder og uvilje til fortsat at søge ekstrabevillinger hos kommunen.

Selskabet forsøger løbende at finde alternative indtægtskilder, bl.a. gennem private bidrag. Om disse hedder det i beretningen for 1946: "...de private bidrag til Mødre- og Børnehjælpens virksomhed her i byen har været en skuffelse, hvilket gælder alle kredse af byens befolkning". Andre muligheder var basarer og børnehjælpsdage. I 1947 var børnehjælpsdagens overskud 24.000 kr., i 1948 27.000 kr. En væsentlig del heraf gik til Børnegården, men også andre børneinstitutioner blev tilgodeset.

Børnehjælpsdag. Børnegården deltager i optog.

I 1946 kommer der, på foranledning af byrådet en vedtægtsændring, der udvider bestyrelsen til 11 medlemmer. 5 vælges på Selskabets årlige generalforsamling, 1 udpeges af Statens Mødrehjælp, og som noget nyt udpeger byrådet 5 medlemmer, hvis mandat følger byrådets valgperiode. Dette er velsagtens en konsekvens af kommunens omfattende økonomiske engagement i Selskabets virksomhed.

Dette udvides endvidere med etableringen af Antoniehus. I perioden frem til marts 1947 er der et driftsunderskud på 1.703 kr. og inklusive etableringsudgifterne en samlet gæld på 13.088 kr. Helsingør Kommune giver hurtigt tilsagn om en tilskudsordning og Tikøb kommune følger efter. I lighed med Børnegården er der også brugerbetaling, men også her er det indtrykket, at brugernes formåen er begrænset. I de første år er der problemer med belægningsen på det udvidede Antoniehus, hvilket udover manglende betalingsevne også kan hænge sammen med konkurrence fra hjemmefødsler og oprettelse af en ny fødeafdeling på Usseø Sygehus.

*Fødeklinikken
Antoniehus
på Flynderborgvej.*

I perioden 13.12. 1946 til 31.12. 1947 har ialt 264 mødre benyttet Antoniehus. Heraf kommer 214 fra Helsingør kommune, 73 fra Tikøb og 7 fra andre kommuner. Ligesom på Børnegården er der tale om hele eller halve fripladser.

I perioden 1940-50 etableres og udbygges Selskabet i den form og med de aktiviteter, som i det store og hele består frem til 1970erne. Selskabet er i sig selv et bemærkelsesværdigt initiativ, undfanget i de første krigsår. Oprettelse af mødrehjælpsinstitutioner i 7 byer i 1939, har formodentlig været en inspirationskilde, men i modsætning til de statslige mødrehjælpsinstitutioner får Selskabet en original udformning og udpræget forankring i lokalsamfundet.

Deltagerkredsen i det stiftende møde i 1941 vidner om bredden i initiativet: Erhvervsliv, embedsstand, faglige organisationer og politikere. Dog er der ingen tvivl om, at den dynamiske borgmester Peder Christensen og en snæver kreds omkring ham spiller en fremtrædende rolle. Bestyrelsesmøderne i de første år foregår på rådhuset, og borgmester og formand Peder Christensen fører som regel egenhændigt protokollen frem til sin død i 1954.

Den tætte forbindelse til den socialdemokratiske byrådsgruppe og fagbevægelsen i byen gør sig tydeligt gældende, selvom det på ingen måde udelukker et bredt filantropisk sigte og samarbejde, således som det også understreges i formålsparagraffen. Det kommer især til udtryk i krigstidsårene, mens de tunge økonomiske opgaver med driften af Børnegården og Antoniehus påhviler kommunen i samarbejde med staten. Peder Christensen udtrykker, som vi har set, skuffelse med de private bidragsyderes medvirken.

Forholdet til de statslige myndigheder har dog heller ikke altid været lige harmonisk. Mangt og meget i forbindelse med Børnegårdens drift skal i disse år forhandles med statslige myndigheder (Overinspektoratet for Børneforsorgen), og i en anmærkning i bestyrelsesprotokollen d.25.8. 1949 udtrykker Peder Christensen ønske om, "en gang for alle at blive færdig med disse ustandseligt varierende lønspørgsmål med tilbagevirkende kraft og uden hensyn til allerede godkendte lønsatser, som selskabet nøje følger". Man fornemmer, at arbejdet dengang har været betydeligt mere byråkratisk end i dag, hvor en lang række opgaver er lagt ud til primær- og amtskommuner.

Man må her også betænke, at vi befinder os i krigstiden og efterkrigstidens mangelsamfund. Udbygningen af den offentlige sektor, herunder børneinstitutioner, har endnu ikke taget fart, og brugernes betalingsevne er tydeligvis begrænset. Det giver nogle specielle betingelser, når man vil lave socialpolitik i lokalsamfundet, hvad der jo dybest set er tale om.

*Børn og medarbejdere
på Børnegårdens
legeplades.*

Perioden 1950-70

Konsolidering

For perioden 1950-70 er der kun meget begrænset materiale til rådighed, det er simpelthen gået tabt. Indtrykket er, at Selskabet har fundet et leje for sin virksomhed. Man bruger tilsyneladende de fleste ressourcer på at administrere de to institutioner og tilvejebringe det ekstra finansielle grundlag, f.eks., gennem fester og børnehjælpsdage. I 1953 nedsættes en særlig bestyrelse for Børnegården, "bestående af 5 medlemmer, hvoraf mindst een kvinde og 2 medlemmer af Helsingør Byråd". Samme år ansættes også en regnskabsfører for Børnegården.

Efter Peder Christensens død i 1954 overtager skoleinspektør Laurits Jensen formandsposten, som han bestrider frem til 1963. I 1965 overtager Frederiksborg Amts sygehusvæsen driften af Antoniehus. Man fortsætter den hidtidige bestyrelse med tilknytning til Selskabet suppleret med et amtsrådsmedlem.

*Børnene
sover og
medarbejderne
holdes
beskæftiget.*

I 1952 deles børnehaven på Børnegården i to afdelinger, en for større og en for mindre børn. Allerede i slutningen af 50'erne er børnehaven overbelastet. Det oprindelige normeringstal var 160 børn, 80 i hver afdeling, udregnet på grundlag af rumindholdet. I 1958 sættes normeringen ned til 144. I 1961 henvender Børne- og ungdomsforsorgen sig for at optage fornyet forhandling om normering. Det anføres, at der kun bør være plads til ialt 90 børn, beregnet efter 2m² pr. barn, og under hensyntagen til faciliteterne, der betegnes som utidssvarende.

Kredslæge Svend K. Svendsen udtaler sig i sagen. Han giver principielt direktoratet ret, men henviser også til det store pres på Børnegården. Der er ialt 112 børn på venteliste, og kredslægen henstiller til, at man undlader en nedsættelse, "da en sådan for tiden vil være lidt af en katastrofe for en række familier og enlige mødre". Det reelle problem er dog også en udtalt mangel på institutionspladser i hele byen. Selskabet tager samme år initiativ til en udbygning af Børnegården. Der går 10 år før dette projekt er realiseret!

Den 3. oktober 1963 skriver Frederiksborg Amtsavis, at der er op til to års ventetid for en ledig plads på Børnegården. I samme artikel omtales det, at planer om en standardløsning for samtlige nye børneinstitutioner i Danmark er med til at forhale udbygningen af Børnegården.

I 1966 henvender den tilsynsførende læge sig til bestyrelsen for Børnegården og påtaler atter overbelægningen. Samme år påtaler størstedelen af personalet også forholdene i en særdeles skarp skrivelse. Pædagogernes landsformand, Gertrud Berg, har været og besigtige forholdene, og refereres for at have sagt, "at det simpelthen var de groveste forhold, hun til dato havde set". Dette til trods for at hun formodentlig har set samtlige af landets børnehaver! Selskabets bestyrelse appelerer til at andre kredse påtager sig opgaven med at opføre nye institutioner, og i et festskrift for 25-året siges det, "at lykkeligvis er den opfattelse ved at fæstne sig, at der må bygges børneinstitutioner i forbindelse med de store boligbyggerier, der vil opstå i fremtiden. Børneinstitutioner skal også naturligt være der, hvor børnene bor.

Sagen er vel kort sagt, at man ikke er i stand til at holde trit med udviklingen: Det ekspanderende velfærdssamfund med stigende tilgang af kvinder til arbejdsmarkedet og deraf følgende øget behov for børneinstitutioner, boliger m.m.

*Lægeundersøgelse
på Børnegården.*

1970erne

Græsrodsrevolutionen og dens følger

I tidsrummet omkring 1970-71 sker der et bemærkelsesværdigt opbrud i Selskabets virksomhed. En kreds af forældre til børn i Børnegården har helt tilbage fra 1969 arbejdet på at oprette en forældreforening med kontakt til ledelse og medarbejdere på Børnegården, fordi man følte, at den indbyrdes kontakt og i særdeleshed forældreindflydelsen var utilstrækkelig.

I første omgang nedsættes et uformelt kontaktudvalg bestående af 8 forældre, som også melder sig ind i Selskabet for at få indblik i Børnegårdens administration.

Der etableres fra starten af en udmærket kontakt til medarbejderne i børnehaven, der beder om, at man hjælper til at få nedsat børnetallet fra 72 til 60 børn. Bestyrelsen afslår dette og først efter en længere offentlig debat og henstilling fra kredslægen og socialstyrelsen bøjer den sig nødtvungen. Børnetallet nedsættes med 24.

I henhold til cirkulære af 20. marts 1970 fra socialministeriet indvælges der forældrerepræsentanter i Børnegårdens bestyrelse d.2.12. 1970 - 3 repræsentanter, en fra hver afdeling. Imidlertid fungerer samarbejdet slet ikke. Formanden for bestyrelsen lægger som modtræk op til at Selskabet på den kommende generalforsamling opløses i sin nuværende form. Udgangen på det hele bliver, at der på generalforsamlingen d.2.3. 1971 vælges en ny bestyrelse i Selskabet.

Der er tale om et generationsskifte i bestyrelsen, præget af tidens politiske strømninger med græsrodsarbejde og medlemsindflydelse som nøgleord. Det kommer bl.a. til udtryk i nedsættelse af en række åbne arbejdsudvalg og udgivelsen af en avis "Børnegården" for børn og voksne med tilknytning til Børnegården. Den skal medvirke til at øge kommunikationen og debatten imellem de nye arbejdsgrupper og medlemmer.

På trods af gode intentioner om medlemsdemokrati og indflydelse får den nye bestyrelse en lidt uheldig start, idet man uden forudgående drøftelse på et bestyrelsesmøde d.22. marts vedtager at ansøge Socialstyrelsen om tilladelse til etablering af en dagplejeordning. Dette afføder en længere debat om dagplejeordninger i det hele taget. Nogle mener, at de er pædagogisk uforsvarlige, andre at de under alle omstændigheder er kommet for at blive i en tid, hvor

man ikke kan eller vil løse ventelisteproblemerne. Det skarpeste indlæg i debatten kommer fra en gruppe lokale rødstrømper. Det hedder bl.a.:

"Kan I virkelig gå ind for, at kvinder arbejder socialt med noget så vigtigt som opdragelsen af de fremtidige samfundsborgere, og at kvinder samtidig i kraft af den mildest talt symbolske aflønning fratages respekten for deres arbejde, som vi kvinder kun har, hvis arbejdet aflønnes ordentligt".

Sagen finder sin løsning ved at Socialstyrelsen meddeler, at Helsingør kommune agter at oprette en kommunal dagpleje, og at Selskabets forslag derfor bortfalder.

Citatet ovenfor er medtaget, fordi det meget godt illustrerer den stigende politisering i foreningen. Det giver sig også udtryk i en debat om, hvorvidt foreningen overhovedet skal arbejde politisk. Formanden Dan Harild siger herom i et indlæg i "Børnegården" nr. 3, "Det kan der ikke være tvivl om. Det gik man ind for allerede i "Kong Peders" tid i 1941, da man startede selskabet".

Den øgede politisering har karakter af en pædagogisk målsætningsdebat, som foregår i "Børnegårdens" spalter og på bestyrelsesmøderne. En fremtrædende deltager i debatten og medlem af selskabet, Stig Brostrøm, formulerer sig således:

"Enhver børneinstitution må og skal have et pædagogisk mål, men det kræver kommunikation og samarbejde mellem forældre og personale, men allervigtigst kræver det et aktivt, dynamisk personale, der er i stand til at udarbejde og arbejde efter en fælles pædagogisk målsætning".

Et bestyrelsesreferat fra juli 1971 afsluttes således:

*"I slutningen af mødet diskuterede vi kort, om det er muligt at formulere og realisere en pædagogik, som tager hensyn til barnets behov for udvikling, hvis man ikke **samtidig** sigter mod en **ændring af samfundet**.*

Med hensyn til de konkrete opgaver, så arbejder man bl.a. videre med den foreliggende plan om en ny vuggestue og muligheder for at oprette nye institutioner med den hensigt at flytte helt ud fra Børnegården. I disse bestræbelser har man et godt samarbejde med kommunen, mens forhandlinger med Frederiksborg Amtsråd omkring Antoniehus fremtid går trægt.

I forbindelse med udflytningen fra Børnegården er der planer om at oprette et pædagogisk seminarium på stedet. Det er en omfattende opgave, som også har et landspolitisk sigte med tilvejebringelse af flere uddannelsespladser. Et bestyrelsesreferat fra d.19. juli afslører,

at der er betydelig uenighed indadtil i bestyrelsen omkring en aktion for at oprette et nødseminarium. Nogle taler for, at man tager sådanne udenomsparlamentariske midler i brug, mens andre mener, at man kun bør anvende "de anerkendte kanaler", og at aktionsforslaget er i strid med vedtægterne. Det lykkes ikke at oprette et pædagogisk seminarium i Helsingør, men det sker i stedet i Hillerød. Udover de omtalte aktiviteter deltager man aktivt i debatten om den fysiske planlægning i kommunen, herunder planlægning af børneinstitutioner, normering af disse m.m. Omkring udgangen af 1970 angives dækningsgraden at være:

vuggestuer 12 % (15)

børnehaver 23 % (35)

fritidshjem 11

Tallene i parentes angiver den dækningsgrad kommunen planlægger at komme op på i 1974. Imidlertid vedtager regeringen i sommeren 1971 et etableringsstop, som skal gælde frem til 1. april 1972.

På generalforsamlingen d.22.3. 1972 vælges embedslæge Bengt Zachau-Christiansen, der hidtil har været suppleant til bestyrelsen, til formand. Det hektiske år 1971-72 har, som beskrevet, affødt mange nye aktiviteter, en tiltrængt saltvandsindsprøjtning, men også problemer indadtil i bestyrelsen og Selskabet. Sidstnævnte viser sig også i en betydelig medlemstilbagegang.

For at lette arbejdet nedsætter bestyrelsen et forretningsudvalg. Den ny formand definerer selv sin rolle som "ekspeditionssekretær" for bestyrelsen, med ønske om at fremme samarbejdet mellem bestyrelsesmedlemmer "repræsenterende Selskabets nye medlemskare", samt kommunens repræsentanter.

I perioden 1972-73 flytter 2 institutioner, Gynghehesten og Røde Lygte ind i den nye bygning på Trækbanen. Røde Lygte bliver i 1974 anerkendt som såkaldt familieinstitution, hvor man forsøger at

inddrage alle arbejdsgrupper, "børn, forældre og bedsteforældre", og "lægger vægt på de sociale, tryghedsmæssige og opdragelsesmæssige kvaliteter, der ligger i den gammeldags familieform".

Baggrunden herfor er bl.a. et arbejde i Selskabet for at udforme en såkaldt typevedtægt for daginstitutionerne, hvor der sikres en stærk forældreindflydelse. 2 ud af 6 repræsentanter er medarbejdere, 2 forældrerepræsentanter, 1 fra kommunen, 1 (efter 1975) 2 fra Selskabet, og helst med børn med de pågældende institutioner.

Der arbejdes endvidere ihærdigt på at afvikle de tilbageværende institutioner på Børnegården. På generalforsamlingen d.22.3. 1974 vedtages det, at nedlægge Børnegården pr.1.4. 1974, og lade administrationen overgå til de enkelte institutioner, der således på "privat" basis kan indgå lejemaal med kommunen. Den 1. januar 1975 overtager kommunen garantien for de to tilbageværende institutioner, og i foråret 1975 flytter Regnbuen til adressen Uffesvej 8. Tilbage er så Muslingen, som påtænkes udflyttet til Rosenkildevej, hvor man også har planer om at opføre en specialbørnehave for svært handicappede børn.

I 1972-73 begynder man også at arbejde på at afhænde Antoniehus. Nok også fordi, som formanden på daværende tidspunkt udtrykker det: "Det er mit indtryk, at Selskabets nye medlemsskare er mere interesseret i pædagogiske problemer for små- og spædbørn, end de problemer der er knyttet til svangerskab og fødsel". I denne sammenhæng peges der også på en nedlæggelse i forbindelse med etablering af det nye sygehus.

Omkring 1975 forsøger man stadigvæk at udleje, eller sælge Antoniehus til amtet, som uden at spørge Selskabet har indrettet jordemodercenter og antikonceptionsklinik på stedet. Den 1. juli 1976 ophører amtets aktiviteter på stedet og Selskabet overtager ejendommen. Der er en masse forskellige planer for stedet (højskole, ungdomsinstitution, privat erhverv m.m.), men i første omgang lejer man ud til Helsingør Handelsskole. Et lejemaal, der med tiden forlænges frem til marts 1980.

Mens der tilsyneladende er enighed omkring afviklingen af Antoniehus og Børnegården og de enkelte institutioners overgang til egen administration udspænder der sig på generalforsamlingen i marts 1975 en diskussion omkring den fremtidige holdning til oprettelse af institutioner i kommunen. Spørgsmålet er, i hvilket omfang Selskabet skal medvirke. Skal Selskabet arbejde for, at de oprettes på privat initiativ (Selskabets), eller skal man blot arbejde for at presse kommunen til at oprette og drive institutioner? Den sidstnævnte holdning samler flertallet.

Endvidere vedtages det på generalforsamlingen, at det i Selskabets egne vedtægter indføres, at der skal udpeges 2 personer fra

Selskabet til institutionernes bestyrelser. Af praktiske grunde henlægges generalforsamlingen fremover til september måned.

I tiden fremover trækker planerne for Rosenkildevej i langdrag, og det udvikler sig efterhånden til en konflikt med kommunen, som vægrer sig ved at acceptere Selskabet som bygherre og udlejer, med henvisning til fortolkning af bistsandsloven. Et forhold som Selskabet indklager for socialministeriet og senere hen får medhold i.

Socialudvalgsformanden stiller som betingelse for at realisere planerne på Rosenkildevej, at Selskabet fortsat driver en institution i Muslingens lokaler på Børnegården. Den 18. august 1977 gives fra socialudvalgsformanden tilsagn om, at der vil blive givet byggetilladelse til de to projekterede institutioner, idet dog handicapinstitutionen kun normeres til 10 børn. Byggetilladelsen kommer imidlertid ikke i 1977, og det foranlediger, at Selskabet stiller følgende spørgsmål til kandidaterne ved byrådsvalget i 1978:

1. Mener I, at forældres, pædagogers, Muslingens bestyrelses og Selskabets ønske om at flytte Muslingen fra trækbanen til Rosenkildevej er berettiget?
2. Mener I, at de ønsker, som de handicappedes forældre har, skal imødekommes ved opførelse af en institution for handicappede?
3. Mener I, at kommunen snarest muligt bør give Selskabet den lovede byggetilladelse?
4. Mener I, at kommunen selv hurtigst muligt bør gå i gang med at bygge børnehaven og institutionen for handicappede?

Hvad enten det skyldes dette initiativ eller ej, så kan man i formandens beretning fra september 1978 læse, at der er kommet gang i byggeriet, selvom Selskabet ikke kommer til at stå for det.

De mange besværligheder med kommunen fører til overvejelser omkring Selskabets fremtid i samme formandsberetning. Formanden kritiserer kommunens rolle i sagen, men peger også på det fortsatte behov for "en forening i byen, der arbejder for opførelse af selvejende institutioner med forældreflertal i bestyrelserne". På selve generalforsamlingen er der både flertal for en udflytning af Muslingen og en fortsat anvendelse af Muslingens lokaler på Trækbanen til en daginstitution. På spørgsmålet, om en sådan institution burde være selvejende eller kommunalt drevet er der 4 stemmer for selvejende, 3 for kommunal og 8 undlader at stemme. Man bemærker, at fremmødet på generalforsamlingen ikke er overvældende.

Midt i denne fortrædelighed er der dog også tid til at vedtage vedtægtsændringer for Selskabet, herunder også selve formålsparagraffen, som kommer til at lyde således:

- A. "at yde social støtte og hjælp til børn, mødre og fædre, alene eller i samarbejde med andre private, kommunale eller statslige organisationer og institutioner.
- B. "at drive socialpædagogisk oplysningsarbejde ved at arrangere offentlige møder og udsende pjecer".
- C. "at tage initiativ til at skaffe hurtig hjælp hvor gældende sociallovgivning skønnes utilstrækkelig".
- D. "at pege på utilstrækkeligheden i vores sociale system for derigennem at åbne vejen for ny og tidssvarende lovgivning og administrativ praksis fra samfundets side".
- E. "at købe eller leje fast ejendom til brug for ovennævnte formål".

Man kan egentlig undre sig over, at der ikke på et tidligere tidspunkt i 1970'erne er taget initiativ til en mere tidssvarende formålsformulering.

Som vi har set volder det Selskabet betydelige vanskeligheder at få afviklet og afhændet de 2 gamle institutionsbygninger og etablere nye institutioner i samarbejde med kommunen. Besværlighederne bliver ikke mindre i året 1979, der på sin vis bliver ligeså dramatisk som indgangen til tiåret.

Den 23. november sker der det, at en gruppe unge boligaktivister besætter Muslingens tomme lokaler. På et bestyrelsesmøde d.13. marts 1979 stemmer man om holdningen til besættelsen: To går ind for en total og omgående udsættelse, en for udsættelse i stue-lokalerne, 3 for forhandling med aktivisterne, og en undlader at tage stilling. Biskop Holger Lisager træder herefter ud af bestyrelsen, da der ikke er flertal for at gå i forhandling med boligaktivisterne.

Den 2. april meddeler formanden bestyrelsen, at han agter at trække sig tilbage som formand, hvis man indgår i forhandlinger. Selve situationen omkring en politianmeldelse er kompliceret, da både Muslingen og Selskabets bestyrelse skal tage stilling til spørgsmålet. Kommunen tilkendegiver på et møde d.10. april, at man ikke ønsker at overtage ejendommen så længe den er besat. I slutningen af april måned antager sagen nærmest absurde vendinger, idet formanden hævder, at kommunen nu påtænker at indgive politianmeldelse imod Selskabet. På dette tidspunkt er både Muslingens og Selskabets bestyrelse dog enige om at bringe besættelsen til ophør.

I juni måned er situationen den, at Børnegården fortsat er delvis besat og at borgmesteren ikke ønsker at drøfte Børnegårdens

fremtid med bestyrelsen og endelig, at økonomiudvalget ikke ønsker at overtage stedet. Formanden tilkendegiver på et bestyrelsesmøde d.7. juni, at han gerne ser Selskabet nedlagt og påtænker at stille forslag herom til den kommende generalforsamling. Som årsag hertil angiver han, at "Helsingør kommunes specielle fortolkning af bistanndsloven ganske har ødelagt Selskabets arbejdsmuligheder".

Ved tidspunktet for den ordinære generalforsamling d.6. september er situationen den, at salen i bygningen er ryddet, og at Det sociale Boligselskab har tilkendegivet interesse for at overtage bygningen. Desuden foreligger der 2 forslag til at opløse Selskabet, et fra formanden, og et fra den lokale afdeling af SiD, der er medlem af Selskabet, og hvis formand også er socialudvalgsformand. Selskabets opløsning vedtages med 9 stemmer for, 5 imod og 4 der undlader at stemme. Beslutningen skal i givet fald bekræftes på en ekstraordinær generalforsamling, der finder sted d.4. oktober.

Til den ekstraordinære generalforsamling ligger 2 forslag til, hvad der skal ske med Selskabets aktiver i tilfælde af opløsning. Formanden har tidligere peget på, at man kunne overdrage Selskabets institutioner til de enkelte institutioners forældre- og personalegrupper som selvejende institutioner. Et sådant forslag fremsendes fra 4 tidligere bestyrelsesmedlemmer, mens SiD stiller forslag om, "at samtlige aktiver og passiver skal overdrages til Helsingør kommune". Endelig skal nævnes, at en enkeltperson stiller forslag om at Antoniehus overdrages til Landsforeningen til støtte for sent udviklede.

Der bliver talt både for og imod en opløsning og derefter går man over til en skriftlig afstemning, der får følgende resultat: 33 siger nej til opløsning, 9 ja og 1 stemmer blank. Dernæst stemmer man om, og vedtager, følgende formulering med stort flertal:

"Før Selskabets opløsning overdrager Selskabet institutionerne Gyngestenen, Røde Lygte og Regnbuen til de enkelte selvejende institutioner".

Selskabet eksisterer med andre ord fortsat. Formanden, Bengt Zachau-Christensen og bestyrelsesmedlem Eske Petersen trækker sig tilbage, og førstnævnte takker for "snart 10 gode arbejdsår i Selskabets bestyrelse."

Perioden 1980-1991

Konsolidering og fornyelse

I perioden fra oktober 1979 til september 1980 konstituerer bestyrelsen sig med Bodil Birke som formand. Indenfor dette tidsrum får man afhændet både Antoniehus og Børnegården. Sidstnævnte til Det sociale Boligselskab, som indretter ungdomsboliger på stedet.

Selskabet står nu med en betydelig formue, som foreslås anvendt til en kombineret fritids- og ungdomsklub, og såfremt der bliver mulighed for det, til oprettelse af en "åbrn rådgivning". De to forslag vedtages i sammenkædet form på generalforsamlingen i 1980, men Ejnar Pedersen fra SiD mener, at det vil blive for dyrt for kommunen at lade private forestå institutionsbyggeri, og anfører også, at kommunen har planer om et fritidshjem i samme område.

Med andre ord, den gamle strid er blusset op igen. Det vedtages, at Selskabet arbejder videre med planen, men som konsekvens af kommunens negative holdning til etablering af selvejende institutioner henlægger man disse planer, og koncentrerer i det hele taget kræfterne om en rekonstruktion af Selskabet.

Som noget centralt foreslås henlæggelse af 1,2 mill. kr. "til opfyldelse af aktiviteter i forbindelse med Selskabets formål". Det ender sidenhen med at blive 1 mill. kr., og det er afkastet heraf, der kan anvendes. Selskabets økonomiske aktiviteter hviler stadigvæk i det store hele på denne konstruktion.

I beretningen for 1981, hvor Flemming Rinds har afløst Bodil Birke som formand i løbet af perioden, er der overvejelser omkring Selskabets fremtidige aktiviteter. Man ser Selskabet, "som en støtte for andre grupper og bevægelser, der har formålsfællesskab med Selskabets brede formålsbestemmelser, som selvstændige initiativtagere". Desuden anføres det: "Herudover at Selskabet kunne være initiativtagende i forholdet til at kortlægge børn og unges livsbetingelser i Helsingør". Disse overvejelser bliver centrale for arbejdet de følgende år.

Et første konkret initiativ i ovennævnte retning er udarbejdelse af en pjece om narkoproblemer i Helsingør, som kommer i 1981. Der arbejdes videre med planerne om at kortlægge børn og unges vilkår i Helsingør i form af et debatskrift og debattmøde, som dog først bliver til noget det følgende år. Også i arbejdsåret 1981-82 har det administrative arbejde slugt store dele af bestyrelsens ressourcer. Hertil kommer, at bestyrelsen ikke føler, at man har haft medlemmernes aktive opbakning, hvilket beklages. I beretningen for

1982 er der indstændige opfordringer til at møde op til generalforsamlingen og gøre indflydelse gældende: "Bestyrelsens håb er at medlemmerne vil tilbyde hjælp, det være sig lidt eller meget, men sådan at de og den kommende bestyrelse får vendt aktiviteten i den kommende periode".

Der er her visse paralleller til situationen omkring 1971-72, hvor en ny bestyrelse også igangsætter en række nye aktiviteter, men hæmmes af overvældende administrativt arbejde og manglende medlemsopbakning.

I 1983 afløser Peter Duus Flemming Rinds som formand, og den ny bestyrelse arbejder ufortrødent videre, bl.a. med ideer om børnetræf, medlemskampagne, ungdomshus, socialpris og et kvindehus-kri-secenter i samarbejde med Kvindehusforeningen. Et vedtaget arbejdsprogram for 1983 optrykkes i en folder, som sendes ud i forbindelse med forsøget på at hverve nye medlemmer. Medlems-tallet stiger i det følgende år fra 33 til omkring 100.

En række andre initiativer bærer også frugt i løbet af året. Efterhånden får man udskilt administrationen af Selskabets ejendomme. Det varetages nu og fremover af Selskabets administrator (advokat) og arkitekt i samarbejde med institutionerne, således at bestyrelsen kan hellige sig andre opgaver.

Selskabets socialpris på 10.000 kr. uddeles for første gang i 1983 til Kvinderådgivningen ved et større arrangement i Toldkammerbygningen. Hensigten var her også at henlede opmærksomheden på behovet for et kvindehus, som Selskabet havde støttet fra initiativets start i 1982. Planerne om oprettelse af et ungdomshus er i 1983 stadigvæk på tegnebordet. Der er afsat et beløb på 75.000 kr., hvoraf Selskabet har bevilget 40.000 kr., og oprettet en støtteforening i samarbejde med Fællesorganisationen og initiativgruppen for et ungdomshus.

I september 1983 afholdes den tidligere omtalte konference om børnekultur på LO-skolen. Journalist Egon Clausen har udarbejdet et oplæg til konferencen med titlen "Johnny bor i Helsingør". Konferencen får fin omtale i pressen, som specielt hæfter sig ved en gennemgående debat om folkeskolen, som kritiseres for ikke at have tilpasset sig det ændrede samfund.

I forlængelse af konferencen besluttedes det at støtte et undersøgelsesprojekt om enlige forsørgeres vilkår i Helsingør, samt en ide om at arrangere et ungdomstræf - for unge - på LO-skolen i januar 1984. Konferencen bliver bakket op fra flere sider, og bliver vellykket, "især derved, at deltagerne i stor udstrækning også var de såkaldt "svage" unge, der kun sjældent manifesterer sig i debatten", som det udtrykkes i formandens, Peter Duus beretning beretning for 1983/84.

Et produkt af konferencen bliver oprettelse af foreningen Fast Arbejde, som bl.a. udgiver nogle numre af ungdomsavisen "Avisen". Med tiden sker der det, at en række af de unge faktisk får fast arbejde, og initiativet dør hen. I året 1984 vedtager byrådet, at der skal oprettes et ungdomshus i det såkaldte foreningshus i Lundegade 17. Der viser sig imidlertid hurtigt at blive problemer med brugerne, bl.a. med hærværk og tyveri. Initiativet får en kort levetid og huset bliver igen foreningshus.

Til trods for at ikke alle aktiviteter får blivende karakter må man sige, at Selskabets arbejde omkring børn og unge i høj grad bærer frugt. En række af erfaringerne herfra videregives da bestyrelsen deltager i Socialpolitisk Forenings årsmøde på Askov højskole.

I bestyrelsen føres der løbende diskussion om, hvilken rolle Selskabet som privat organisation skal spille i lokalsamfundet. På generalforsamlingen i 1984 er der bred enighed om, at Selskabet har en vigtig rolle i lokalsamfundet, både som igangsætter og ved at støtte initiativer fra andre. Det forløbne arbejde med børn og unge illustrerer dette udmærket, og det vedtages da også at fortsætte dette arbejde i ungdomsåret 1985. I 1984 træder Peter Duus tilbage som formand og bestyrelsesmedlem og på et bestyrelsesmøde vælges Tonna Bendtsen, formand for Fællesorganisationen, til ny formand for Selskabet.

I 1985 afholder Selskabet et debatmøde om "Socialpolitikken" i Helsingør", med deltagelse af politikere. I et referat i foreningens blad "Medlemsnyt" (kommer første gang i oktober 1984) hedder det, at arrangementet "havde til hensigt at belyse om det der sker, er lapperier eller langsigtet planlægning". Imidlertid kommer debatten mest til at dreje sig om oprettelse af et krisecenter for kvinder, hvilket bliver en realitet i løbet af året.

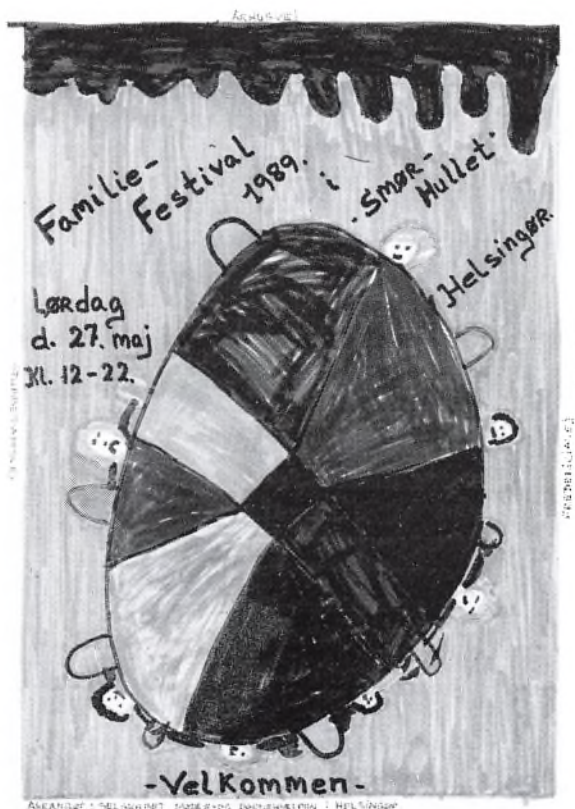
Planerne om opfølgning af ungdomsaktiviteterne i forbindelse med ungdomsåret løber lidt ud i sandet, men andre initiativer tages op. Her skal nævnes Grete Ebbesens ide om en såkaldt mormor-ordning til hjælp til betrængte forældre. En halv snes forældre melder sig, og bliver snart fast tilknyttet en række familier. 1984-85 er et godt arbejdsår, hvilket understreges af en tak til byrådsvalgte for aktivt arbejde i bestyrelsen på generalforsamlingen. Det skal kort nævnes, at Selskabet på en ekstraordinær generalforsamling har besluttet at anlægge sag imod den tidligere administrator. En sag som Selskabet taber 5 år senere.

sidst i 1985 fødes tanken om en familiefestival i Helsingør, bl.a. med henblik på at komme ud til større dele af byens befolkning. I oplægget til den 1. festival siges det bl.a.:

"Selskabet finder, at Helsingør trænger til en rigtig FESTIVAL for forældre og børn.

Formålet er, at gæsterne får en dejlig dag, og dertil mulighed for at blive bekendt med, hvor store og brede foreningstilbudene er for børn og familier i kommunen, - og måske kunne nogen fristes til at indmelde sig i foreningerne, og dermed fortsætte med oplevelserne, man kan få som aktiv".

Selskabet finansierer omkostningerne og stiller de fysiske rammer til rådighed i samarbejde med kommunen og andre. Den første festival finder sted i 1986, og har siden været en årligt tilbagevendende begivenhed med stor folkelig opbakning.

ÅRSRÅD: S. MELLEMHET, Mogens og Elnora Skjolden - Helsingør

Den tidligere omtalte rapport om enlige mødres vilkår fører til overvejelser om etablering af samtalegrupper og yderligere institutionspladser i kommunen. En henvendelse til kommunen er resultatløs, men man arbejder videre med planerne.

Året 1987-88 er præget af en konsolidering af Selskabets aktiviteter efter den sidste rekonstruktion. Bestyrelsen arbejder videre med en række ideer, såsom nye institutioner, en produktionsskole, daghøjskole og en legetøjsbyttecentral i samarbejde med Gritt Stenderup, der også modtager socialprisen for året 1987 for sit engagement omkring børnepasning, børns leg og vilkår.

Udbyttet af bestyrelsens arbejde svarer, ifølge formanden selv, ikke helt til egne forventninger, til gengæld har der været stor søgning til Selskabets formålsbestemte midler, og en oversigt over bevillingerne giver et godt indtryk af, hvilke aktiviteter Selskabet støtter rundt omkring i kommunen:

- 15.000 kr. Syværksted på Vapnagård.
- 5.000 kr. Kursus for forældrenævnet.
- 5.000 kr. Ishockeyklubben Sparta.
- 1.500 kr. Foreningen Adoption og samfund, vedrørende møder om børn og sexualitet.
- 3.000 kr. Kursusvirksomhed for Helsingør Handicapgruppe.
- 10.000 kr. Forskningsprojekt, samt udstilling om børnehavervekklaser, indskoling og samordning. Børnehaven Mariehøj
- 4.000 kr. Arrangement omkring Børnekulturdag og oprettelse af Børnekulturcenter.
- 9.400 kr. Etablering af selvhjælpsgrupper i forlængelse af mormorordningen.
- 3.000 kr. Børnebibliotekerne, vedrørende temaarrangement om børns leg og legetøj.
- 3.500 kr. Tikøb Børnehus i forbindelse med udflugter for børn og ældre i området
- 20.000 kr. Høstfest på Vapnagård. Engangsbevilling til igangsættelse af aktiviteter i området.

Endelig er der 3 uafsluttede ansøgninger: En folder om kulturlivet i Helsingør, om AOFs daghøjskole og Kvindecntrret Røntoftes rapport om centrets arbejde.

Det anføres i forbindelse med bevillingerne, at bestyrelsen har det princip, at midlerne ikke skal bruges til at forlænge de offentlige budgetter, og tilføjes "Princippet er dog ikke så håndfast, at vi ikke kan imødekomme specielle situationer".

I september 1988 træder Tonna Bendtsen tilbage fra bestyrelsen på grund af fraflytning, og ny formand i den kommende periode bliver Jan Horn Petersen.

I denne periode tager man igen fat om problematikken omkring etablering af nye institutioner i byen. Det er den tidligere ide om at skabe en daginstitution med bredere berøringsflade og bedre udnyttelse, et såkaldt familiecenter, -en kombination af børneinstitution og aktivitetscenter for de lokale beboere.

Bestyrelsen tager kontakt til en lokal beboergruppe i midtbyen og man drøfter planer omkring den såkaldte Tømmerplads. Kontakt til embedsmænd i institutionsafdelingen giver også positiv tilbagemelding, men i sidste instans mangler alle politikeres velvilje. Bestyrelsen vælger dog at betragte den hurtige projektering og opførelse af en børneinstitution på grunden, som et produkt af dens ihærdighed, -men beklager den manglende vilje til fornyelse i kommunens institutionsliv.

Institutionsgruppen undersøger også mulighederne for etablering af en institution - familiecenter i Ålsgårde-området, der generelt er forsømt med hensyn til kulturliv i bred forstand. Der optages kontakt til græsrodder i området, men planer om etablering af yderligere institutioner i området ligger ud i fremtiden.

Endelig har man nu over en årrække undersøgt mulighederne for etablering af såkaldt skovbørnehaver. Forhandlinger herom med kommunen er gået trægt, og som konsekvens heraf har man i perioden 1989-90 taget kontakt til socialudvalgsformanden, som 2 gange selv har fastsat møde på forvaltningen, -uden at møde op. Man kan vel tillade sig at konkludere, at ikke alle politikere er seriøse i deres forhold til Selskabet. Stadigvæk er det dog således, at Selskabet må og skal samarbejde med kommunen, som tegner sig for driftsoverenskomster og lignende for institutioner og andre permanente aktiviteter.

I de senere år har Selskabet igen måttet bruge en del ressourcer indadtil, dels i forbindelse med den såkaldte Langemark-sag, og dels i forhold til driften af de 3 institutioner i relation til vedligeholdelse og i et enkelt tilfælde også bestyrelsesarbejdet og ansættelse af en ny leder i institutionen.

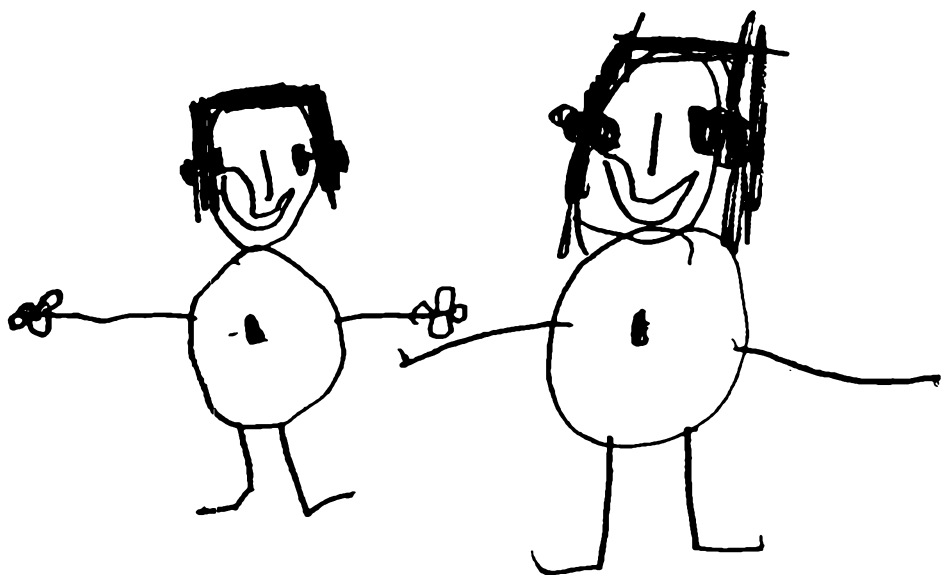
Der har i de senere år været mange gode projekter igang, som Selskabet har støttet i etableringsfasen. For eksempel en fortsat række børnekultur-arrangementer, som leder til etablering af et Børnekulturcenter i Toldkammerbygningen. Samme sted har Selskabet af flere omgange støttet etableringen af Kammercafeen, -en virksomhed drevet af unge "arbejdsløse".

Ligeledes har der været et fortløbende støttearbejde i forhold til Kvindecenret på Røntofte. Sidst, men ikke mindst, har man

konstateret, at der kommer et stigende antal personlige henvendelser om akut hjælp, som leder tankerne hen på dele af arbejdet i Selskabets første år. Fattigfirserne har bestemt ikke overflødiggjort Selskabet, men der er stadigvæk bred enighed om, at Selskabet først og fremmest skal være initiativtagende i og støttende i forhold til egne og andres ideer, således som det formuleres i den nuværende formålsparagraf.

Afslutningsvis kunne det være passende at sige, at den nuværende formålsparagraf jo ikke er væsensforskellig fra den oprindelige, snarere tilpasset den historiske udvikling i de 5 årtier Selskabet indtil nu har eksisteret. Selskabet har været under opløsning et par gange i tidens løb, men hver gang genrejst sig og vist sin berettigelse med fornyet kraft og initiativ.

Helsingør Bogtrykkeri